

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság a 2009. év szeptember hó 16. napján tartott nyilvános ülés alapján meghozta és kihirdette a következő

Í T É L E T E T:

A hivatalos eljárásban elkövetett bántalmazás vétsége és más bűncselekmény miatt I. r. vádlott és társa ellen indított büntetőügyben a Fővárosi Bíróság 2009. év január hó 7. napján kihirdetett 20.B.368/2008/23. számú ítéletét I. r. és II. r. vádlottakkal szemben **m e g v á l t o z t a t j a**.

A vádlottak bűnösségének megállapítását a társtettesként, hivatalos eljárásban elkövetett bántalmazás vétségében (Btk. 226. §, Btk. 20. § (2) bekezdés) **mellőzi**.

A társtettesként elkövetett jogellenes fogvatartás bünteténél utal a Btk. 20. § (2) bekezdésére is.

A halmazati büntetésre utalást mellőzi.

A sértett polgári jogi igényét egyéb törvényes útra utasítotttnak tekinti.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét I. r. és II. r. vádlottakkal szemben helybenhagyja.

Felhívja az elsőfokú bíróságot, hogy az iratokat a Budapesti XVIII. és XIX. kerületi Bíróságnak küldje meg a könnyű testi sértés vétség miatt a sértett által előterjesztett magánindítvány elbírálása végett.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I N D O K O L Á S.

A Fővárosi Bíróság a 2009. év január hónap 7. napján kelt 20.B.368/2008/23. számú ítéletével az I. r. és a II. r. vádlottakat társtettesként elkövetett jogellenes fogvatartás büntette [Btk. 228.§ (1) bekezdés] és társtettesként hivatalos eljárásban elkövetett bántalmazás vétsége [Btk. 226.§] miatt halmazati büntetésül külön-külön egyaránt 180 napi tétel, napi tételenként 500.-Ft, összesen 90.000.-Ft

pénzbüntetésre ítélte. Rendelkezett a pénzbüntetés meg nem fizetése esetére annak szabadságvesztésre történő átváltoztatásáról; a vádlottakat külön-külön kötelezte a bünygyi költség viselésére; végül a bűnjelként kezelt szeműveget a lefoglalás megszüntetése mellett a sértettnek rendelte kiadni.

Az ítélet ellen mindkét vádlott terhére az ügyész fellebbezett; álláspontja szerint a pénzbüntetés nem szolgálja kellően a büntetési célokat, egyébként is a napi tételek száma különösen alacsony.

Fellebbezéssel élt az ítélet ellen mindkét vádlott és védőjük is: a hivatalos eljárásban elkövetett bántalmazás vétsége tekintetében elsődlegesen bűncselekmény, másodlagosan bizonyítottság hiányában; míg a jogellenes fogvatartás büntette miatt bűncselekmény hiányában történő felmentés végett.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a BF.197/2009. számú átiratában az ügyész fellebbezését fenntartotta, míg a vádlotti és védői fellebbezéseket nem találta alaposnak.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a vonatkozó szabályok megtartásával folytatta le az eljárást, ügyfelderítési, bizonyíték-értékelési és indokolási kötelezettségének eleget tett. A mérlegeléssel megállapított tényállás megalapozott, annak alapján a vádlottak bűnösségére vont következtetés okszerű és a cselekmények minősítése is törvényes. A bűnösségi körülmények számbavétele helyes és teljes, azok értékelése során azonban nem kapott kellő súlyt, hogy a vádlottak cselekménye alkalmas volt a rendőrségbe vetett közbizalom megingatására. Erre figyelemmel indítványozta mindkét vádlottra vonatkozóan a pénzbüntetés napi tételei számának felemelését.

A másodfokú bíróság észlelte, hogy az ügyészi fellebbezés elkésett.

Az elsőfokú bíróság a 2009. év január hónap 7. napján [szerdán] tartott tárgyalási határnapon hirdette ki ügydöntő határozatát, ekkor a tárgyaláson jelenlévő ügyész a jogorvoslati nyilatkozatának megtételére a Be. 325.§ (1) bekezdése szerint háromnapi határidőt tartott fenn. Figyelemmel arra, hogy a 16/2008.(IX.26.)SZMM rendelet 2.§ a) pontja az 1/2009.(I.7.)SZMM rendelet 1.§-val módosításra került, 2009. január 10. napja mégsem munkanap, hanem pihenőnap volt, így a fellebbezésre nyitvaálló határidő 2009. január 12. napján, hétfőn telt le. Ehhez képest az iratok tanúsága szerint az ügyészi fellebbezés - kézbesítő útján - csak 2009. év január hónap 13. napján érkezett az elsőfokú bírósághoz.

Tekintve, hogy azt az elsőfokú bíróság elmulasztotta elutasítani, az ílymódon elkésett fellebbezést a másodfokú bíróság utasította el a Be. 359.§ (1) bekezdése szerint a Be. 341.§ (1) bekezdése alapján a nyilvános ülésen; mely rendelkezését jogorvoslat nem támadta.

A védő a másodfokú nyilvános ülésen fellebbezését módosított tartalommal: mindkét cselekmény vonatkozásában bűncselekmény hiányában való felmentés végett; másodlagosan hatályon kívül helyezésért tartotta fenn.

Álláspontja szerint az elsőfokú ítéleti tényállás részben téves, felderítetlen; nem került beszerzésre valamennyi bizonyíték, a rendelkezésre állóak pedig teljeskörűen értékelésre. A védelem iratellenességet, az indokolási kötelezettség elmulasztását is észlelte.

Részletezve: a sértett feleségének 10.50 körüli időben tett bejelentéséhez képest téves annak rögzítése az ítélet 12. oldalának második bekezdésében, hogy a sértett adatainak lekérdezése 10.38 órakor történt. Tartalmazza az ítéleti tényállás, hogy a vádlottak a garázsban parkoló autóhoz nem mentek ki; nem folyt ugyanakkor arra bizonyítás, hogy a sértettnek volt-e egyáltalán garázsa, gépkocsija, abban irata. Nem tartalmazza viszont a tényállás, hogy a vádlott nem akarta az igazolványait előadni, magát igazolni; mint ahogy azt sem, hogy dulakodott a vádlottakkal. A sértett sérüléseinek rögzítése részben iratellenesen történt, részben azok keletkezési ideje és mechanizmusa nem felderített.

Utalt a védő arra, hogy az 1994. évi XXXIV. Tv. (Rtv.) 29.§ (2) bekezdése és 33.§ (2) bekezdés a) pontja egyaránt vagylagos lehetőségként fogalmazza meg a rendőr számára az előállítást, illetve az ismert személyazonosságú személy közlésének elfogadását más igazolásaként; egyébként sem volt a vádlottak számára ismert személy a sértett felesége.

Nem rögzíti - s ezért hiányos - a tényállás, hogy a sértett felesége tett olyan kijelentést, hogy az esetről vegyenek fel jegyzőkönyvet; továbbá azt sem, hogy az előállítást a vádlottak az ügyeletes tiszt utasítására hajtották végre.

Igen részletesen hivatkozott a sértett nyomozati és tárgyalási vallomásaira, az azokban észlelhető ellentmondásokra. Rámutatott, hogy azok így ellentétesek a sértett feleségének elmondásával, a szakvélemény megállapításaival.

A jogi értékelés során az elsőfokú ítélet a 12. oldalon önellentmondásokat tartalmaz az intézkedés jogszerűtlenné válásának oka és időpontja tekintetében; és példátlanul találta a vádlotti vallomásokat alátámasztó bizonyítékok - mint érdekeltektől származók - elvetését.

Összességében a védő a tényállás kiegészítését indítványozta az iratok tartalma alapján azzal, hogy a sértett nem volt hajlandó magát igazolni; a vádlottak az ügyeletes tiszttől kaptak utasítást az előállításra; mely rendőri intézkedésnek a sértett aktívan ellenállt, a vádlottakkal dulakodott, s ezért került sor a szükséges mértéket túl nem lépő testi kényszer alkalmazására.

Elsősorban a vádlottak bűncselekmény hiánya okán történő felmentését, másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását indítványozta.

Az ügyész perbeszédében a súlyosítási tilalomra utalással az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta.

A sértett felszólalásában állította, hogy a rendőrök a sanyargatás büntetét is elkövették, mivel kiabálása ellenére sem nyitották ki a fogda ajtaját, hanem a folyosón nevetgéltek.

A vádlottak - miután felszólalásukban egyes személyi körülményeikben bekövetkezett változásokról számoltak be - az utolsó szó jogán védőjükhöz csatlakozva felmentésüket kérték.

A fellebbezések nem alaposak.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítéletet a megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül a Be. 348. § (1) bekezdése alapján. Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az eljárást a perrendi szabályok megtartásával folytatta le. A szükséges, lehetséges, egyben elégséges körben vizsgálódott; minden, az ügy eldöntése szempontjából jelentőséggel bíró adatot, tényt feltárt és a logika szabályainak megfelelően értékelt.

Az egyes, irathűen hivatkozott bizonyítékokat önmagukban és egymással összevetve megvizsgálta, értékelte; számot adva arról, hogy a történések rögzítése során a vádlottak előadásával szemben miért a sértett és felesége vallomására, valamint az azokkal összhangban álló orvosi dokumentáció anyagára, a kezelőorvos nyilatkozatára, és a szakvéleményben foglaltakra alapozott.

Mindezek előrebocsátás követően némi pontosítást, kiegészítést mégis tenni kell.

- Jelenleg az I. r. vádlott havi bruttó jövedelme 250.000.-Ft; a II. r. vádlott mozgóórként teljesít szolgálatot [a másodfokú nyilvános ülésen a vádlottak részéről elhangzottak alapján].
- A sértett felesége a rendőrségi bejelentéssel azt kívánta elérni, hogy a közös ingatlanból való kizárása miatt rendőri intézkedésre kerüljön sor, arról rendőri jelentés készüljön, melyet utóbb a házassági bontóperben a válóok igazolásaként kívánt felhasználni [mindezt az elsőfokú ítélet a bizonyítékok felsorolása, majd értékelése körében az 5. oldal utolsó bekezdésében, valamint a 11. oldal második bekezdésében tartalmazza, ám annak tényállásban való rögzítése szükséges].

A fenti kiegészítésekkel, pontosításokkal az elsőfokú bíróság által megállapítottak már mindenben helyesek, teljesek és a felülbírálat alapjául szolgáltak a másodfokú eljárásban annál is inkább, mivel a másodfokú bíróság nem találta alaposnak a tényállás egyes megállapításával kapcsolatos védői ellenvetéseket.

Nem az elsőfokú ítéleti tényállás, hanem a bizonyíték-értékelő mérlegelés tartalmazza azt a - nyilvánvaló elíráson alapuló - téves hivatkozást, hogy a sértett adatainak lekérdezése 10.38 órakor, a 10.30 órai előállítást követően történt [ítélet 12. oldal második bekezdése]. A helyes időpont a bírósági iratok 21. sorszáman elfekvő „Adattárakból történő lekérdezések” nyilvántartás másolati példányából megállapíthatóan 11 óra 38 perc.

Helyesen nem folytatott bizonyítást az elsőfokú bíróság arra vonatkozóan, hogy tartozik-e az ingatlanhoz garázs, volt-e a sértettnek autója; hiszen - senki által sem

vitatottan - mindegyre csak hivatkozás történik, vádbeli események ott nem játszódtak.

Hasonlóan: a sértett bántalmazásának tényére, módjára és következményeire vonatkozóan kellő - és mindenre kiterjedően mérlegelt - bizonyítékok állnak rendelkezésre; így a sérülések keletkezési mechanizmusának további vizsgálata szükségtelen.

Az elsőfokú bíróság számot adott arról, hogy mely bizonyítékokat és miért fogadott el, így a további védői hivatkozások a törvényes elsőbírói mérlegelést támadják. A sértetti aktív ellenállás, dulakodás tényét; az előállítás ügyeletes tiszt utasításra való megtörténtét a vádlotti védekezéseken túl semmilyen konkrét bizonyíték sem támasztja alá, ilyenre egyébként a fellebbezés sem hivatkozik. A sértett vallomása pedig abban a körben, amely a tényállás alapjául szolgált, ellentmondásosnak korántsem mondható.

Összességében: az eljárás korábbi szakaszaiban is már hivatkoztak, s most a fellebbezésekben megismételték nem foghatnak helyt, a tényállás illetően való megállapítása helyes. Ebből következően a vádlottak felmentésének nincs helye, mint ahogy az elsőfokú ítélet hatályaon kívül helyezésére sincs ok.

Az irányadó tényállásból a vádlottak bűnösségére vont következtetés helytálló.

Egyezően az elsőfokú ítélet 12. oldalán kifejtettekkel a másodfokú bíróság álláspontja is az, hogy a sértett feleségének a lakásba történő bejutásával az általa kért intézkedés a célját elérte. A helyszínre küldött vádlottakban fel sem merült, hogy az utcán várakozó személy ne a bejelentést tevő sértett felesége volna - hiszen az egyező adatok szerint őt nem vonták igazoltatás alá - az eset körülményei, az ott elhangzottak alapján pedig csak az következhetett a számukra, hogy a lakásban tartózkodó személy a bejelentő férje, akinek a személyét ő egyébként is igazolta, adatait bediktálta. Így semmiféle további intézkedésre, rendőri beavatkozásra igény, szükség, indok már nem volt.

A helyes vádlotti eljárás az lett volna, ha az ajtó sértetti kinyitását követően a helyszínről eltávoznak, esetlegesen felhívva a sértett feleségének figyelmét arra, hogy egy kívülről is láthatóan alvó családtag által korábban belülről bezárt bejárati ajtó felnyitása-felnyitása nem rendőri feladat.

Tény, hogy a sértett feleségének valós célja nem is a lakásba való bejutás, hanem ennek rendőri dokumentálása volt; melyről viszont a vádlottak az irányadó tényállás szerint nem tudtak. Mindez azonban a büntetőjogi felelősségüket nem érinti, a büntetés kiszabása során nyerhet értékelést.

Figyelemmel arra, hogy már a vádlottaknak a lakásba történő bemenetele sem volt indokolható, ebből következően a további történések: a testi kényszer alkalmazása, előállítása sem lehetett jogszerű.

Ezzel együtt is az I. r. és a II. r. vádlott cselekményének váddal egyező elsőbírói minősítése a bírói gyakorlatot nem követi.

A sértett bántalmazására a jogellenes rendőri intézkedés során, annak folyamatában és részeként, térben és időben el nem különülten került sor. A

halmazat ezért csupán látszólagos, a tett-azonosság folytán az kétszeres értékelést jelentene. Ezért a hivatalos eljárásban elkövetett bántalmazás vétsége [Btk. 226.§] beolvad a súlyosabb jogellenes fogva tartás büntetése [Btk. 228.§ (1) bekezdése] (A Hvg.orac Magyar Büntetőjog Kommentár a gyakorlat kiadványának a hivatkozott szakaszokhoz való kifejtése).

A másodfokú bíróság ezért az elsőfokú bíróság ítéletét mindkét vádlottat érintően a Be. 372.§ (1) bekezdése szerint e körben megváltoztatta: az I. r. és a II. r. vádlott bűnösségének megállapítását a hivatalos eljárásban elkövetett bántalmazás vétségében [Btk. 226.§] mellőzte, melyből következően a büntetés sem a halmazati szabályok szerint kiszabott [Btk. 12.§ (1) bekezdés, 85.§].

A joghátrány nemének és mértékének meghatározása kapcsán értékelést kell kapjon, hogy a vád tárgyát képező vádlotti cselekménysorra lényegében a fel nem ismert - és ismerhető - külső közrehatásra, azaz a sértett feleségének rejtett indokai okán került sor; s a büntetés immár nem halmazati. Ezzel együtt is a pénzbüntetés napi tételeinek száma, s annak összege kifejezetten méltányos, enyhítése fel sem merülhet; míg a súlyosítás lehetőségét a Be. 354.§ (1) bekezdése zárja ki.

Az elsőfokú bíróság ítéletének tényállása [4. oldal 2-3-4.bekezdése] irathűen tartalmazza a sértett sérüléseit. Ugyanakkor - ugyancsak helyesen - az elsőfokú bíróság ennek jogi következményeit a bírói gyakorlat [BH.1980.114; BH.1995.267.] ellenére nem vonta le. A vád ugyanis csupán a bántalmazás tényét tartalmazza, a sérüléseknek, azok gyógytartamának tényét azonban nem, ezért a Be. 2.§-ában foglaltakra figyelemmel a vádlottak büntetőjogi felelőssége e vonatkozásban a jelen eljárásban nem vizsgálható.

A sértett már a vádbeli cselekmény másnapján, 2007. április 17. napján tett „bejelentésében” joghatályos magánindítványt terjesztett elő: „panaszt teszek a velem szemben foganatosított rendőri intézkedés miatt... ütlegeltek... kérem panaszom kivizsgálását” [nyomozati iratok 23. oldala]. A bírósági iratok közt 12. sorszámon szereplő beadványának 6. pontjában pedig konkrétan megismételve kéri „magánindítványként az elszenvedett bántalmazásért az elkövető/elkövetők büntetőjogi felelősségre vonását”.

A fentiek szerint a vádlottak felelőssége a Btk. 170.§ (1) bekezdése szerinti könnyű testi sértés vétsége miatt vizsgálendő, mely eljárás lefolytatására a Budapesti XVIII. és XIX. Kerületi Bíróság bír hatáskörrel és illetékességgel.

A másodfokú bíróság ezért felhívta az elsőfokú bíróságot az iratoknak e hatósághoz való megküldésére.

A sértett az eljárás során járulékos kérdésben - az őt ért kár megtérítése vonatkozásában - ellentétes nyilatkozatokat tett. A nyomozati iratok 23. és 249. oldalán foglaltak szerint külön perben; míg ugyanezen iratok 89. és 245. írtak alapján a jelen büntetőeljárásban kéri polgári jogi igényének elbírálását. Időben legutolsó nyilatkozata a már hivatkozott, a bírósági iratok között 12. sorszámon elfekvő beadvány 6. pontjában található: eszerint erkölcsi és anyagi kára megtérítését kéri.

Az elsőfokú bíróság a polgári jogi igény vonatkozásában nem rendelkezett. Tekintve, hogy a sértett magánfél összességében az igényét soha nem határozta meg; emellett a jelen másodfokú eljárásban a kártérítésre kötelezés a döntést egyfokúvá, fellebbezéssel nem támadhatóvá tenné, a másodfokú bíróság sem határozott érdemben a sértett vagyoni igényéről, hanem azt az elsőfokú bíróság által a Be. 335.§ szerint egyéb törvényes útra utasítottnak tekintette.

Az elsőfokú bíróság ítéletének fenti - részbeni - megváltoztatása a Be. 372.§ (1) bekezdésén, míg egyebekben történő helybenhagyása a Be. 371.§ (1) bekezdésén alapul.

Budapest, 2009. év szeptember hó 16. napján

Dr. Nehrer Péter s.k.	Dr. Székely Ákos s.k.	Dr. Hrabovszki Zoltán s.k.
a tanács elnöke	előadó bíró	bíró

A Fővárosi Bíróság 20.B.368/2008/23. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla 3.Bf.65/2009/6. számú ítéletében írt változtatással az I. r. és a II. r. vádlottakkal szemben a mai napon jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

Budapest, 2009. év szeptember hó 16. napján

Dr. Nehrer Péter s.k.
a tanács elnöke

Kiadmány hitelül:

bírósági ügyintéző